

DOCTRINA INTELLIGENDI EPHEMERIDES.

C A P V T I.

PRINCIPIO IN SINISTRA FACIE, ANNVS CVRRENS,
P à nativitate domini nostri Iesu Christi, ponitur, ad quem Ephemeris refertur: cui etiam
descriptio accedit, an is annus Bisextilis sit, vel quotus ille post bisextilem numeretur,
dum communis dicitur. Statim subtus quatuor figuræ cælestes, & in eis loca planetarum
constituuntur, quarū prima ingressum Solis in Arietem, ac certum tempus principij Verni
ostendit: Altera Solis in Cancrū, hoc est principij Aestivū: Tertia Solis in Libram, vbi Au-
tumnus exordium sumit: Quarta Solis in Capricornū, à quo puncto Hiemis ratio depen-
det. Hinc apparet eas quatuor figuræ cælestes, quatuor anni tempora, iustis terminis meti-
ri, ex quibus breuis ac succincta explicatio decerpta est, quidquilibet anno, cælestia sydera
humano generi minari videantur. Hæc autem explicatio primæ figuræ cælesti subiicitur,
quæ vernum tempus definit, & reuolutionem mundi, ut vulgo vocant, reprecentat.

Deinde in dextra facie Aureus numerus, Cyclus Solaris, litera Dominicalis, Indictio, In-
teruallum, reliquaçp festa mobilia, certo ac distincto dierū ac mensium numero describun-
tur. Cui ordinis festorum, typi eclipsium elegantiissimi succedunt, secundum geometricam
figurationem depicti, cum iusta annotatione temporis medij eius eclipsis, dimidiæ duratio-
nis ac quantitatis obscurationis, si modo aliquis luminarium defectus, eo ipso anno esse de-
prehenditur. His saepius plura quædam annexuntur, quæ eclipsium diuersam apparitio-
nem demonstrant, cum videlicet nonnullæ earum apud nos videri non possint; apud alios
vero facile cernantur. Quod sit, dum constitutio alicuius eclipsis sub Horizonte nostro po-
ritur: in alio vero supra terram, pro ratione longitudinis terræ: Quæ tamen singula, ad loca
Germanicæ vicina, & non usq; adeo remota, retulimus. Accidit præterea interdum, omnino
paruam partem corporis Solaris, vel Lunaris in deliquium incurtere, & quidem tam exi-
guam, ut vix vestigia aliqua eius obscurationis animaduerti possint. Quemadmodum igitur
typos earum eclipsium omisimus, quæ penitus sub Horizonte nostro locantur: ita harum
quocq; picturas negleximus, cum, ut res parui momenti, tūm, quia linearum ductus cōmodè
fieri non poterat. Sub hac porro eclipsium diligentí pictura, aut descri-
ptione, quinq; plan-
etary regresiones, & durationes earum annotantur, si modo quempiam ex illis contra
signorum graduum & minutorum seriem ferri contingit. Hactenus de prima paginarum
specie instructionem fecimus: Nunc ad reliqua transeo.

Verso folio iterum duplex eius facies offertur: Sinistra quidem numeri verorum motu-
rum longitudinis & latitudinis in gradibus ac minutis continentur: Dextra, Calendas, No-
nas & Idus habet, qua etiam in ipso medio corpore characteres omnium aspectuum, quos
Planetæ inter se obtinent, certis horis ac minutis temporis exprimuntur. His demum ortus
& occasus Solis, item quantitas diei ac noctis apponitur. Sed ut hæc singula melius intelli-
gantur, accuratius ea persequi volo. In ea facie, quæ versus sinistram vergit, mensis assigna-
tur, cui ordo dierum succedit cum insignioribus suis festis, literaçp Dominicali. Iis postea
octo columnæ, lineis particularibus distinctæ adiunguntur, quarum prima Solis est, altera
Lunæ, tercia Saturni, quarta Iouis, quinta Martis, sexta Veneris, septima Mercurij, ultima
Capitis Draconis, quemadmodum hic ordo characteribus suis proprijs supernè demon-
stratur. Vnaquæçp porro columna duplices motus refert, vnum longitudinis, alterum lati-
tudinis, ut tituli hoc dijudicant: Vtruncq; autem gradibus ac minutis metitur, ut eo exactior
noticia motuum habeatur. Solus Sol, cum capite Draconis simplicem columnam sibi ven-
dicat, in qua locus longitudinis eius duntaxat ponitur. Perpetuo enim in ipsa superficie eclipsi-
cæ fertur, neçp vñq ab ea versus alterum polorum deflectit. Hac igitur de causa ei nulla
prosulsa columnæ latitudinis accedere potuit. Loco tamen illius secunda minuta in Sole ad-
didimus, tūm quia motus eius præstantior est alijs, tūm quia eo, in omnibus reuolutionis
bus,

b b